

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła po C. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska nappowietrzne i różne uwagi.				
3	6 27	6.	29	+11.	9/4	77	ZPl. Zachodni	slaby	Pogoda	
	2	6.	4	18	2/4	28	Zachodni	..		
	10	6	39	14	2/5	77	Zachodni	..		

Nro 2587 Praes.

OBWIESZCZENIE.

Jego Ces. Król Mość znalazł się być spowodowanym, najwyższem postanowieniem swoim z dnia 30 z. m. prośbie Hrabiego Franciszka Stadiona o uwolnienie go z posady Gubernatora Galicyi, zaodosyć uczynić, jednocześnie zaś oddzielnem najwyższem postanowieniem z tejże samej daty, dotychczasowego Radcę Ministeryalnego Kawalera Wacława Zalewskiego Gubernatorem Galicyi łącznie z Cyркуtom Krakowskim i Bukowiną zamianować.

Kraków dnia 3 Sierpnia 1848 roku.

Franciszek Hr. SCHLIK
de Bassano i Weiskirchen
Feldmarszałek Porucznik C. K. kommis-
sarz Nadworny.

Nro 2443 Praes.

OBWIESZCZENIE.

W skutek polecenia Wysokiego Ministeryum Skarbu z dnia 20 Lipca r. b. Nr. 20963 podaje się do publicznej wiadomości, że obwieszczeniem z d. 24 Grudnia 1846 N. 361 F. dozwolony na nieograniczony czas przywóz Pszenicy, Żyta, Jęczmienia i Owsa z zagranicy do terytorium Krakowskiego przez linię celną na przeciw Prusom i Królestwu Polskiemu rozciągniętą bez opłaty cła, — z dniem 15 Sierpnia r. b. ustaje; — i poczynając od tego dnia, opłata celną taryfą Austryacką przepisana, również i od powyższych gatunków zboża pobieraną będzie.

Kraków dnia 31 Lipca 1848 roku.

Franciszek Hr. SCHLIK
de Bassano i Weiskirchen
C. K. Feldmarszałek Porucznik i Naczelnik
Wojenno-Cywilnej Administracyi.

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

**Krakowsko-Górno-Szląska
Kolej żelazna.**



Stósownie do decyzji ogólnego zgromadzenia z dnia 28 Lutego r. b., wzywamy PP. Akcyonaryuszów Krakowsko-Górno-Szląskiej Kolei żelaznej, ażeby, przypadające im za rok 1847 procenta, przez zamianę kuponów procentowych, na cztero-procentowe akcye pierwszeństwa podnieśli, a to składając za jedną akcye pierwszeństwa z 10ciu kuponami od dnia 17 Lipca r. b., po dwadzieścia i pięć kuponów procentowych Nr. 1 za 1sze półrocze 1847 na dwa talary i Nr. 2 za 2gie półrocze 1847 na dwa talary (w oddziałach polskich i niemieckich). Zamiana kuponów procentowych na akcye pierwszeństwa odbędzie się od 21 Lipca, do włącznie 31go Sierpnia r. b. w Wrocławiu w Głównej Kassie w Dworcu Kolei górno-szląskiej; w Krakowie w Głównej Kassie w Dworcu Kolei żelaznej; w Berlinie u Synów M. Oppenheima.

PP. Akcyonaryusze zechcą podać wraz z kuponami procentowemi i spis numerów tychże.

Kraków dnia 22 Lipca 1848.

Dyrekeya.

*Wiadomość dla Gospodarzy wiejskich
nader požądana.*

P. Felix Piasecki wynalazca uprzywilejowanej *Machinki* do żęcia kłosowego zboża, na żądanie Publicznosci w dniu 1 Sierpnia 1848 roku w Krakowie na Zwierzyncu, w obec wielu przybyłych znakomitych gospodarzy, stawil publiczną próbę swego wynalazku i takową w polu na jaręj pszenicy wykonał. Okazawszy nam wszystkie części składowe tego gospodarskiego przyrządzenia, z przybranym człowiekiem przystąpił do żniwa; za każdym posunięciem *Machinki* naginal i żął kressencya na pół sążnia szeroko przez długość zagona 55 sążni wynoszącą, składając równo, łatwo i bez mierzwienia obok na próżne miejsce użęte zboże.

Tę próbę skutecznil w 24 minutach—kressencya użęta wynosiła dziesięć snopów; jednak ten wymiar dla rzadkiego lub gęstego zboża za zasadę o-

pinii naszej służyć nie może, ale tylko podana przesterzeń pozostałej ścierni; z względu której ta żęcia metoda przy zręcznych i pilnych robotnikach, sto procentu zysku na pospiechu przynieść powinna.

Pominać tu nie można ważnej korzyści, która się po ukończeniu tej próby na dzie machinki spozstrzedz dała, albowiem z tego dnia zebrano 2 spore garści przy żęciu opadłych chwastów i nasion różnego zielska, które przy użyciu zwyczajnego dotąd sierpa na ziemi upadają i w niej z uszczerbkiem dobrego ziarna na nowo zasiwiają się.

Przeciwko tej próbie żadna krytyka miejsca nie znalazła, a zadowolona Publiczność rozchodząc się jednogłośnie wyrzekła: że Wynalazca użytecznie krajowi swym wykonanym pomysłem przysłużył się. O czem w imieniu wszystkich próbie obecnych donieść mamy sobie za obowiązek.

W Krakowie d. 3 Sierpnia 1848.

(następują podpisy).

(A. N.) Nie dziwimy się bynajmniej że p. Majewski postarał się o obrońcę, który artykuł swój itt. M. N. w wczorajszej gazecie Krak. oznaczył; bo już u barbarzyńców Rzymian prawem Cyncyusza, nawet na stracenie prowadzonym wolno było siedmiu przybierać obrońców chociaż każdy wiedział że obrona na nic się nie przyda — ale dziwimy się że Redaktor Gaz. Krak. który zdaje się przyjął za godło swego pisma odkopywać i przed Sąd Publiczny stawiać wszelkie nadużycia i brudy socyalne, dozwolił w kolumnach swego pisma pomieścić ową niecną obronę — obronę opartą na zasadach, których jako człowiek poczciwy podzielać nie może.

P. Majewski (Józef zda mi się) dopuścił się nadużycia w urzędzie, p. Majewski zdeptał prawo i sprawiedliwość, sponiewierał ludzkość okrucieństwem czynem samowolności i wyuzdanej swawoli; przeciw takiemu gwałtowni oburzył się głos opinii publicznej — Staroz. występując w obronie najświętszych swobód człowieka i w obronie pokrzywdzonego swego współwyznawcy tłumnie zgromadzili się przed gmachem dyrekcji policyi. chcieli krzywdą krzywdę wetować — gwałt gwałtem zapłacić — jeżeliby krzyk ich o wymiar sprawiedliwości nie przedarł się do uszu władz przełożonych — Władze przyrzekły wymiar sprawiedliwości — odwet więc zawieszonym został, aż do rezultatu na drodze legalnej.

Ze wymuszanie zeznań torturą, jest nadużyciem w urzędzie nie było nikomu tajem: czynu sam p. Majewski nie zaparł się, bo się go zaprzec nie mógł; rezultat więc na drodze legalnej był niewątpliwy. P. Majewski musiał być zawieszony w urzędowaniu, bo tak prawo, ów najwyższy wyraz sprawiedliwości mieć chce — ale zawieszenie nie jest jeszcze żadną karą — dalsze dopięro poszukiwania wykażą, czy p. Majewski zdoła się usprawiedliwić z czynów gwałtu i srogości na wspomnienie których zgrozą się przejmujemy — bo pytamy, czyż można bólem wymuszać zeznania? — a mój Panie! jabym ci się przyznał pod knutami — zem Ciebie samego, że ludzkość całą, zem Boga zamordował — a drugi wytrwałej natury, brata twego, siostrę jeżeli ją masz, ojca, matkę, w twoich oczach by zamordował — i nie zmusiłbyś go żadnemi katuszami do wyznania. Ależ czy to godzi się otrzymywać takie wyznania,

czy sprawiedliwość na nich korzysta, czy winny dosięgnięty zostanie — czy się nakoniec zgadza z sumieniem, z religią, ot z ową zasadą „miłuj bliźniego twego — takie postępowanie?? Nie — zaiste, krew się w nas burzy na samo wspomnienie, rzucamy więc dalszy rozbiór — życzymy z serca panu Majewskiemu aby się wykazał niewinnym — ale dopóki to nie nastąpi, czyn jego piętnujemy hańbą i głośno domagamy się sprawiedliwości.

Na usprawiedliwienie żądamy nie tytułów rodaka, Krakowiaka i t. d i t. d. ale wyraźnych przepisów prawa, przynajmniej jakiejś zaśniedziałej instytucji którąby brudotę jako płaszczykiem pokryć można było — jeżeli się ma bronić praktyką, to na-przód odpowiadamy — że wielki jest rejestr krzywd praktyką nam wyrządzonych, ale krzywda, ale gwałt i niesprawiedliwość, bynajmniej przez to krzywdą być nie przestaje — że jak nie życzymy sobie na drodze praktyki powtórzenia np. Rzezi Galicyjskiej (na którą jakimkolwiek okiem się zapatrzemy winni i niewinni oliarą padli) i pojawu np. nowych Szelów, dla tego że tam już kiedyś jakiś wyrzutek rodu ludzkiego Żeleźniak lub Gonta praktycznie rozbijali — tak sobie nie życzymy również, aby pod maską praktykujących się kiedyś lub dziś nawet nadużyć takowe ciągle się powtarzały przez kogokolwiek bądź i uchodziły bezkarnie pod pozorem, że to rodak nas krzywdzi — bo pokrzywdzonemu wszystko jedno, czy go swój lub obcy gniecie — ba! gdzie tam jedno — sto razy gorzej, sto razy bolesniej kiedy swój swego rozbija — i owszem, jako obciążającą okoliczność, do aktu zaskarżenia podajemy, że p. Majewski jest rodakiem, jest Krakowiakiem, że się urodził i wychował pod konstytucją, że szkoły, filozofia i kurs prawa, tudzież praktykę sądową odbył w Krakowie — wina więc nie do darowania, bo jej nie można brać na karb nieudolności i nieświadomości, ale na karb pastwienia się, złej woli, złych dążeń, złego serca. P. Majewski więc pokazał że nie dla niego nie jest świętym, że wszystko podeptać i pogwałcić jest gotów, skoro ma do tego sposobność i siłę — jak więc jest niebezpiecznie szalonemu miecz oddać w rękę, tak panu owemu urząd — mianowicie też urząd dyskrecyjonalny — że nawet na przyszłość gdyby go zatrzymał, wierzyć będziemy tylko w *cnotę z potrzeby* ale nie z pobudek wewnętrznych — i dla tego znowu zmuszeni jesteśmy powiedzieć, że nie przyjmujemy obron nawet opartych na gburowatości, na krewkości, na złym wychowaniu, ani nawet na zapomnieniu się, głyby kto chciał podjąć się w ten sposób obrony, ale żądamy \$\$ów jeżeli p. Majewski ma dosyć odwagi i czystego sumienia aby wystąpił w swój obronie?

Panu zaś M. N. życzymy aby się poddał i cieszył rozkoszą odbierania knutów z rąk p. Majewskiego jako rodaka!.. My ani od rodaka ani obcego przybysza, ani nawet najezdника Turka lub Tatarskiego odbierać ich nie chcemy, ale prosimy o wynienienie nazwiska, abyśmy w razie potrzeby wiedzieli o amatorze! Wzywamy zaś i wzywać będziemy w niebogłosy o powstanie na wszystkich tych którzy natgnięta zarówno — rodaków czy obcych — bo bi-storya nas uczy, że tu już nie chcemy stawiać nazwisk w porównanie na dowód że rodacy wyrodni byli częstokroć najwyższymi dla nas katami!?

Czekamy więc rychłej sprawiedliwości — sprawiedliwości która nam da wyobrażenie „czy stoi-

my pod Opieką Praw, czy też swawoli i bezprawia. Czy głos krzywdy naszej przedarł się do uszu władz, czy też jest głosem wołającego na puszczy.

Raków dnia 4 Sierpnia 1848 r.

O. G.

W Księgarni Ferd. Baumgardena jest do nabycia nowe pismo ulotne p. t.: *Mały Katechizm republikański* po 10 grzol.

A U S T R Y A.

Wiedeń 3 Sierpnia. — Zapewniają tu powszechnie, że Arcyks Jan pojechał do Frankfurtu nie przez Wrocław, lecz przez Innsbruck. Miał on w Innsbrucku wprzód stanąć niż deputacya sejmowa.

Słychać tu także że Cesarz i Arcyks, Franc. Karol zrezygnowali na korzyść najstarszego syna tego ostatniego. Jak każdy przewiduje, trzebaby mu przy boku rejenta postawić bo jest małoletnim. Rejencye są wprawdzie narodom nie miłe; ale rejencya mocna ludowa, umiejąca na szacunek zasłużyć, jest przecież lepsza niż słabe, chwiejące się, niepewne samowładztwo. Dotąd ani jeden głos nie podnosi się ze skargą przeciw Cesarzowi, gdyż wiadomo, czego może dokazać zgraja nikczemnych popów; lecz obok tego zapominać nie należy że świeża mogiła w Pradze jest nieszczęśliwym skutkiem cesarskiej ucieczki. *Der Freimüthige* tak się odzywa: „Zapraszamy J. C. Mośe niniejszym uroczyscie aby usiadł na Jego prawdziwej stolicy w Wiedniu. D. 18 Maja oddalenie się Jego, nas w niemałe pomieszanie wprawilo, lecz wnet przyszliśmy do siebie, chwyciliśmy za broń by odeprzeć silnie anarchią i tron zabezpieczyć. Musieliśmy z razu za tron się zachylać, lecz teraz losy inaczéj wypadły. Nie potrzebujemy więcéj tronu do naszej obrony, tron nas potrzebuje. Jednosć odżyła w nas, jesteśmy wolnymi, tronu więc bronić potrafimy. Jeżeli W. C. Mośe nam tój potęgi zaprzeczy, wtedy nie ręczymy za skutki. Głos ludu jest głosem Boga, a przed boskim głosem Publiczności muszą się pochylać i zwieńczone głowy. Lecz jeszcze czas po temu; W. C. Mośe może na nowo pozyskać miłosć u ludu, i bez trudności zrobić go wielkim i szczęśliwym; lecz do namysłu nie ma już więcéj czasu, jedno tylko szturchnięcie — a na politycznym kalejdoskopie rozwinię się nowy obraz — na którym żadnego tronu już widać nie będzie.

Z pewnego źródła dochodzi nas wiadomosć, że się udało Arc. Stefanowi, namówić Cesarza do przeniesienia się Budy. Cesarz dał słowo że w pierwszej połowie Sierpnia tam zjedzie. Lecz teraz jak na złość dochodzą z Węgier przerażające wiadomości o postępie *cholery* w tym kraju, z południowemi Sławianami; cesarz więc z trudnością teraz na przesiedlenie przystanie, ehyba, żeby Węgry cholere i Sławianów z kraju wypędzili, o czém bardzo wątpimy.

(Const)

Wiadomości zagraniczne.

P R U S S Y.

Berlin 2 Lipca. Zgromadzenia pod Lipami trwają jeszcze ciągle, wojsko i gwardye uderzają

plutonami na lud, aby go rozproszyć, są to już zwyczajne wypadki, a lud jednak mileczy, lud który mając uzbrojoną rękę, powinienby skarcie wyuzdane żołdactwo. — Dziś na kolei żelaznej między Charlottenburgiem i Spandau zdarzył się także nadzwyczajny wypadek. Na pierwszym wagonie powiewała niemiecka chorągiew; jeden z żołnierzy wyrwał ją, rzucił na ziemię i zdeptał nogami. Wnet przyskoczył student, który się temu oprzecz postanowił. — Przyszło do kłótni, mnóstwo studentów i żołnierzy się zbiegło, bitka się rozpoczęła, żołnierze dobyli bagnatów i bardzo wielu studentów ranili.

(Odrz. G.)

F R A N C Y A.

Paryż 30 Lipca. P. Siburg obrany Arcybiskupem Paryża przybył tu dzisiaj. Największa część uwięzionych znajduje się teraz w twierdzy Romainville, gdzie 12 kazarat zajmują. Bardzo się dobrze z nimi rząd obchodzi, dostają robotę i to za pieniądze. Jeden z nich pomagający w kuchni gotować, był dawniej komissarzem, i był w charakterze prokonsula od Ledru Rollin na prowincyą posłany. Dawna republikańska partya utworzyła na Zgrom. Nar. związek, a odłączając się stanowczo od Socyalistów. Minister spraw zagr. przesłał powtórnie do rządu angielskiego notę w której odmawia wszelkiego bezpośredniego udziału w irlandzkich niespokojnościach.

W Ł O C H Y.

Listy z Medyolanu d. 25 Lipca donoszą o klęsce jaką Piemontczykwie ponieśli. Wiadomosć ta sprawiła okropne wzburzenie w tém mieście. wołano powszechnie: „zdrada! — śmierć Albertowi!“ — Trakt od Brescii pełny uciekających Piemontczyków. W Medyolanie wzięto się do stawiania barykad. — Inżynierowie spieszą do grobli na kanałach przy Lago Maggiore, i Lago di Como, chcąc za zbliżeniem się Austryaków słuzy po otwierać i równiny rzeki Po przy Lodi, Crema z jednej strony i Gorgonzolia, Caravaggio z drugiej strony całe wodą zalać. (Oe Z)

D. 26 rano przy odejściu pierwszego kurjera stała armia austryacka w szyku bojowym i ogień karabinowy rozpoczął się o godzinie 6 rano.

W Padwie przyszło do walki nlicznej, a ponieważ w Udine i Wicencie niespokojności i ruchy grożą, co się łatwo w Weronie i Mantui także powtórzyć może, musiał zatem marszałek Radeccki dla przytlumienia grożącego powstania, wysłać masy wojsk doborowych do prowincyi weneckiej, przez co korpusa austryackie bardzo osłabione zostały. —

(W. G.)

Medyolan 26 Lipca. — W tój chwili przybywa kurjer do Medyolanu, donosząc że walkę krwawą stoczono z Austryakami, z których 12,000 miało się dostać do niewoli, prawie tyle rannych i zabitych, chorągwi 56 i wielką liczbę armat zdobyli Piemontczykwie. Austryacy ulęgli Włochom zupełnie. Uciecha i tryumf w Medyolanie nie do opisania.

(National)

A N G L I A.

Londyn 27 Lipca. Papiery i dziś spadły na giełdzie; radcy gabinetowi odmieniają się ciągle, — pułki kawaleryi i piechoty wyjeżdżają — statki wojenne odechodzą. — Cała południowa Irlandya w wzburzeniu — całe okolice się uzbrajają — kluby przysięgły walczyć na śmierć, gdyby policya aresztować chciała ich naczelników, kierujących zbrojeniem i

rada. O'Brien i Meagher znajdują się na czele uzbrojonego już ludu między Carrick i Cashel, tam właśnie jest ognisko powstania. Rząd angielski wyznaczył wielkie summy za głowy naczelników irlandzkich, a to za namową Metternicha, który ostatni raz podobną praktykę w Galicji wykonał.

Morning Herald powiada, że w Manchester, Birmingham i Liverpool zanosi się na to samo co i w Irlandyi, kartyści zaś w Londynie nadzwyczaj czynni, organizują powstanie.

IRLANDYA.

Odbyła się d. 28 Lipca wielka rada w Dublinie. Aristokracja angielska naśladuje Metternicha i Szelów w używaniu pewnych środków, które wieczeniem przekleństwem na nią ciężce będzie. Nie wyznacza wprawdzie nagrody za głowy, tak jakto uczynił starosta bocheński w Galicji, lecz oplaca szpiegów i zdrajców.

Morning Post d. 29 ogłasza co otrzymała telegrafem elektrycznym z prowincyi:

„Dublin (w piątek rano) jest spokojny. Pogłoska obiega, że O'Brien dostał się do więzienia(?) i że hrabstwa na południu są bardzo wzburzone — nawet już do zajść przyszło między wojskiem i ludem.“

D. 28 wieczór spostrzeżono w Manchester po rogach ulic i na wszystkich domach małe karteczki z literami czarnymi: D. J. na dnie czerwonym. Mniemają że to jest znak umówiony spiskowych do

otwarcia wybuchu. Burmistrz wezwał wszystkich spokojnych obywateli aby nie wychodzili z swych mieszkań. Wojsko ma się na szczególną baczności w mieście i w okolicach.

Najnowsze wiadomości.

Włochy nie omieszkały odnieść zwycięstwa w walce pod Villafranca, chociaż pierwsza chwila przeciwności horyzont włoski nieco zasępiała. Bój krwawy rozpoczął się następnie na całej linii, i Austriacy wzięci z trzech stron w ogień, porażeni na głowę poszli w rosypkę. Jenerał Nugent dostał się w niewolę.

Depesze z Lonato donoszą, że Austriacy cofnęli się od Castelvona. Spodziewano się że natrali na korpus księcia Sabaudzkiego; szkoda, byłby on te resztę rozsiekał w kawałki.

Otóż jest zwycięstwo zapowiedziane! Niechże teraz Karol Albert chce korzystać z niego, niech wywrze całą moc i potęgę i w oblężeniu Werony i Mantui, a przynajmniej niech nie zdradzi potajemnie swojej armii. Spodziewamy się że wkrótce dostaniemy wiadomość o wzięciu tych twierdz. O zwycięstwo ucieranosie długo gdyż 24 Lipca wieczór Austriacy, którzy jak wiadomo już 22 Lipca atak rozpoczęli, zajęli wiele ważnych stanowisk i moeno je obwarowali, lecz koniec jeszcze był nieroztrzygniony. (*Réforme*).

Doniesienia Urzędowe.

Nro, 8666

OBWIESZCZENIE

Stosownie do rozporządzenia C. Kr. Komissoryatu Nadwornego z dnia 24go b. m. i r. Nro 2,256 *praes.* — Ces. Król. Urząd Cyrkularny Krakowski podaje do powszechnej wiadomości, iż w Biórach jego odbędzie się w dniu 18 Sierpnia r. b. o godzinie 11 przed południem, publiczna głośnia *in minus* licytacja na wypuszczenie w przedsiębiorstwo dostawy drzewa dębowego do budowy mostu stałego pomiędzy Kazimierzem i Podgórzem na Wiśle budującego się, potrzebnego, kosztorysem przez C. K. Adjunkta Dyrekcji Budowniczej Galę, budową mosturzeczonego kierującego, pod dniem 14 b. m. i r. sporządzonym, szczegółowo wyrażonego, a mianowiciej:

- 1) Plutew sztuk 20, dług. stop. 17, serek cali 2, grub. cali 6, po złp. 25 gro. 15 — Złp. 510.
- 2) Przewiesi poręczowych 30, dług. stop. 31, serek cali 10, grub. cali 10, po złp. 45 groszy 16 — Złot. pols. 1456.

- 3) Dylów sztuk 60 dług. stop. 19, szerok. cali 12, grub. cali 3, po złp. 10 gr. 23 — Złp. 646.
 - 4) Dylów sztuk 534 dług. stop. 17, szerok. cali 12, grub. cali 3, po złp. 9 gr. 19 — Złp. 5144 gr. 6.
 - 5) Dylów na chodniki sztuk 1005, dług. stop. 6, szerok. cali 12, grub. cali 2, po złp. 2 gro. 8 — Złotych polskich 2278.
 - 6) Klocków na kulki 2, dług. stop. 4, grub. cali 12, po złp. 25, — Złp. 50
- Razem Złp. 10,084 groszy 6, która to cena złotych polskich 10,084 groszy 6 do licytacji oznacza się. Na *vadium* każdy z pretendentów złoży zipołe 1000. Inne warunki tudzież kosztorys w Biórach C. Król. Urzędu Cyrkularnego Krakowskiego przejrzano być mogą.

Z Ces. Kr. Urzędu Cyrkularnego Krakowskiego.
Kraków dnia 28 Lipca 1848 r.

HOPPE.

Doniesienie prywatne.



W celu wydzierżawienia Restauracji przy Dworcu Kolei żelaznej w Trzebnicy odbędzie się licytacja w tymże Dworcu na dniu 26 Sierpnia r. b. o godzinie 12ej przed południem.

Warunki dzierżawy wyczytać można w Biórze Centralnym w Krakowskim Dworcu Kolei żelaznej.
(1r.)
Dyrekcya.

Redaktor **Władysław Izyski.**

Nakt. i Druk. **St. Gieszkowskiego.**